

Uchwała Nr 27/III/2018
Rady Miasta Ciechanów
z dnia 27 grudnia 2018 r.

w sprawie **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2019 rok.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 201r. , poz. 2137 ze zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2018r. poz.994 ze zm.), Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok w brzmieniu załącznika do Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta

/-/ Krzysztof Leszczyński

UZASADNIENIE
DO MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na samorząd gminny obowiązek kształtowania i tworzenia podstaw systemu prawnego, na którym ma się opierać działalność władz lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustawa wyznacza zadania własne, które mają być obligatoryjnie realizowane przez Gminę.

W celu realizacji tych zadań powinien być uchwalony Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawowym celem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Ciechanów na 2019 rok jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Program jest kontynuacją działań i realizowanych zadań z lat ubiegłych.

Sekretarz Miasta
/-/ Adrianna Saganek

Urząd Miasta Ciechanów
Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Załącznik
do Uchwały Nr 27/III/2018
Rady Miasta Ciechanów
z dnia 27 grudnia 2018 r.

**Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
DLA MIASTA CIECHANÓW
na 2019 rok**

Ciechanów, grudzień 2018

I. WSTĘP

Uzależnienia – w szczególności alkoholizm niosą za sobą poważne zagrożenia dla zdrowia publicznego. Spośród problemów społecznych naszego kraju te związane z alkoholizmem mają znaczenie szczególne z uwagi na ich rozmiar, złożoność, a także koszty społeczne i ekonomiczne.

Negatywne skutki związane z uzależnieniem, a przede wszystkim nadużywaniem alkoholu są powszechnie znane i można je zaobserwować w wielu obszarach życia społecznego.

Szkody spowodowane przez alkoholizm występują w trzech głównych wymiarach:

1. Indywidualnym – oddziaływanie negatywne na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących.
2. Społecznym – negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócania bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.
3. Ekonomicznym – koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, leczenia odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol jest trzecim najważniejszym czynnikiem odpowiedzialnym za obciążenie chorobami i urazami (zaraz po tytoniu oraz nadciśnieniu tętniczym krwi).

Według tej organizacji ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Problemy związane z alkoholem generują także wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Zgodnie z szacunkami przedstawionymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kształtują się one na poziomie 1,3 % PKB tj. 22,2 mld zł.

Według obliczeń Ministerstwa Zdrowia w Polsce żyje około 800 tysięcy uzależnionych od alkoholu, co stanowi 2% ogółu społeczeństwa tych, którzy alkoholu nadużywają jest więcej – około 12 % Polaków.

Zdrowie społeczeństwa jest uzależnione od wielu czynników; najważniejsze z nich to postawy i zachowania składające się na styl życia. Indywidualnie podejmowane wybory dotyczące czy to sposobu odżywiania, aktywności fizycznej czy też nadużywania alkoholu wpływają na kondycję zdrowotną całego społeczeństwa.

W związku z powyższym w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadzono zmiany.

Zostały one wprowadzone ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1916 z późniejszymi zmianami). Polegały one na uwzględnieniu w miejskim programie

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych celów operacyjnych określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

Cele operacyjne NPZ określają czynniki negatywnie wpływające na zdrowie i wymieniają katalog działań im przeciwdziałających. W związku z tym Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów w mieście Ciechanowie na rok 2019 uwzględnia w szczególności zadania Krajowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w aspekcie drugiego celu operacyjnego NPZ na lata 2016-2020 tj. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

Ilekcją w Programie mowa jest o profilaktyce to należy przez to rozumieć:

- a) profilaktykę uniwersalną – tj. profilaktykę ukierunkowaną na całe populacje, działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych,

Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

- b) profilaktykę selektywną – tj. profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka ze względu na sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne.

Działania tego poziomu profilaktyki są podejmowane, jako działania uprzedzające, a nie naprawcze,

- c) profilaktykę wskazującą – tj. profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych.

Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje, podejmowane wobec uczniów upijających lub eksperymentujących z narkotykami mającymi na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych.

Podstawa prawna

Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu, są:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz. U z 2018, poz. 2137 ze zmianami),
- Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 marca 2015 r. (Dz. U 2018, poz. 1492),
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U z 2018, poz. 994 ze zm.).

II. ZADANIA WŁASNE GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ WYZNACZONE PRZEZ NARODOWY PROGRAM ZDROWIA NA LATA 2016-2020 OBEJMUJĄ:

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) W realizacji zadań na 2018 r. uwzględnione są również kierunki wyznaczone przez NPZ na lata 2016-2020 oraz rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pierwszym kierunkiem działania wyznaczonym przez NPZ, uwzględnionym w Programie, jest promocja zdrowia, a w tym m.in. działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie ryzyka i szkód wynikających ze spożywania alkoholu, działalność związana z podnoszeniem kompetencji

i kwalifikacji zawodowych przedstawicieli podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, działalność wpływająca na ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych.

Drugi kierunek działań wyznaczony przez NPZ do realizacji w Programie to szeroko pojęta profilaktyka, a w tym m.in. działalność zapobiegawcza, poszerzanie, udoskonalanie i wdrażanie skutecznych, rekomendowanych programów profilaktycznych, rozszerzenie oferty pomocy psychologicznej i prawnej oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców, sprzyjających budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa to kolejny, trzeci kierunek działania wymieniony w NPZ do realizacji w ramach niniejszego Programu.

Działania, te obejmują m.in. leczenie, rehabilitację, reintegrację osób uzależnionych, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniem lub nadużywaniem alkoholu.

III. PROBLEMY ALKOHOLOWE W MIEŚCIE CIECHANÓW

W Ciechanowie szacunkowa liczba mieszkańców uzależnionych od alkoholu określona jest na około 1 100 osób, zaś osób pijących szkodliwie około 3 500.

Wśród osób uzależnionych dwukrotnie więcej jest mężczyzn niż kobiet.

W Poradniach leczenia uzależnień zarejestrowano w 2018 r. – 168 pacjentów uzależnionych od alkoholu i 14 osób współuzależnionych.

28 pacjentów uzależnionych przerwało terapię i nie chce podjąć leczenia.

W Ciechanowie 86 rodzin z problemem alkoholowym korzysta z pomocy MOPS. Wszystkie rodziny objęte są opieką. Podejmowane są wobec tych rodzin oddziaływania mające na celu motywowanie osób pijących do podjęcia leczenia w profesjonalnych placówkach leczenia odwykowego.

Na przełomie V-VI 2018 r. Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przeprowadziło badania wśród uczniów ciechanowskich szkół podstawowych na temat „Współczesnych zagrożeń dzieci i młodzieży z terenu Ciechanowa”. W badaniu uczestniczyły 533 osoby, 261 dziewcząt i 272 chłopców w wieku od 10 do 17 lat. Średnia wieku osób badanych wyniosła 13,5 lat.

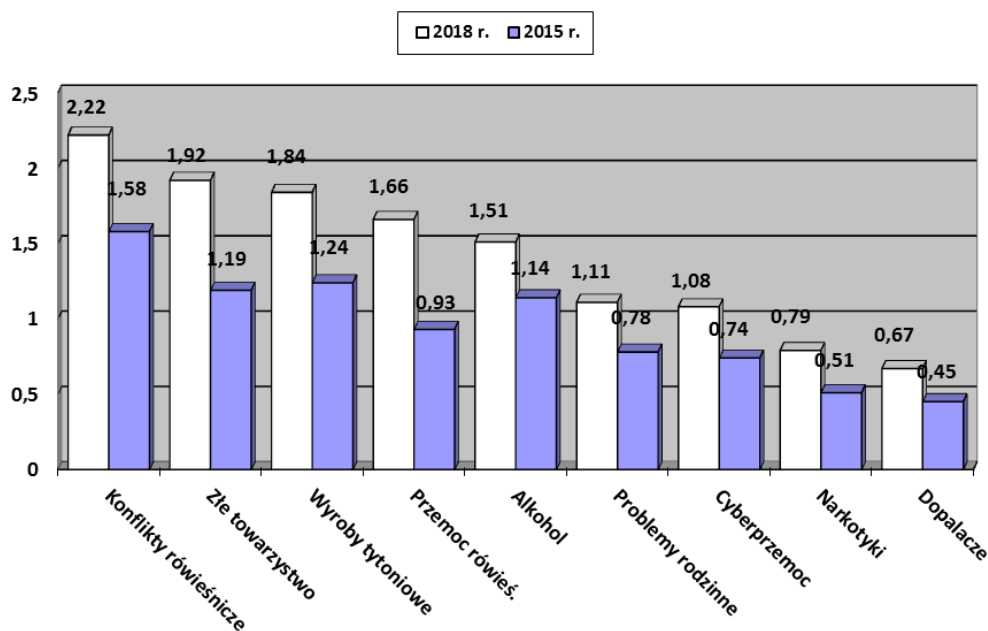
Doboru klas dokonywano w każdej szkole z ukierunkowaniem na to, aby w próbie znalazły się zarówno klasy oceniane, jako dobre, przeciętne oraz słabe. W doborze klas uczestniczyli pedagodzy poszczególnych szkół oraz dyrekcja.

Badanie przeprowadzono metodą kwestionariuszową i miało ono charakter porównawczy w stosunku do badań w tym samym zakresie z 2015 roku.

Pierwszym obszarem prowadzonych badań była ocena skali zagrożeń, na jakie mogą być narażeni młodzi ludzie w porównaniu z 2015 r. a 2018 r. odnotowano ogólny wzrost oceny stopnia zagrożenia w odniesieniu do wszystkich problemów, na jakie mogą być narażeni badani.

Wynik ten może świadczyć o ogólnym wzroście wrażliwości młodych ludzi na problemy występujące w ich środowisku. Na przestrzeni 3 lat wzrósł poziom świadomości młodych ludzi na temat realnych i potencjalnych zagrożeń.

Ryc. 1. Średnia wartość oceny stopnia zagrożeń, na jakie mogą być narażone osoby badane w swoim środowisku.

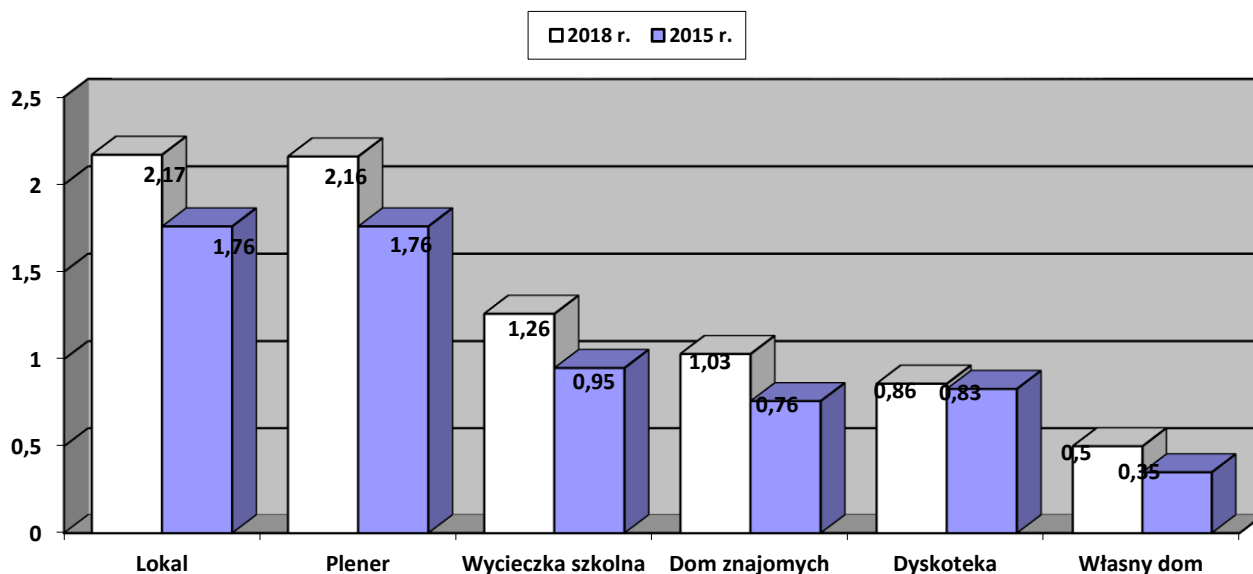

Drugim obszarem badań była ocena skali zagrożeń, na jakie mogą być narażeni młodzi ludzie w określonych miejscach.

W 2018 r. osoby badane oceniły poszczególne miejsca i okoliczności, jako bardziej zagrażające niż w 2015 r. Wynik może wskazywać na wzrost świadomości i wrażliwość młodych ludzi w odniesieniu do zagrożeń, na jakie mogą być one narażone w poszczególnych miejscach i okolicznościach. O ile w 2015 r. osoby badane minimalizowały kwestię zagrożeń o tyle w 2018 r. zaczęły dostrzegać ryzyko, na jakie mogą być narażone.

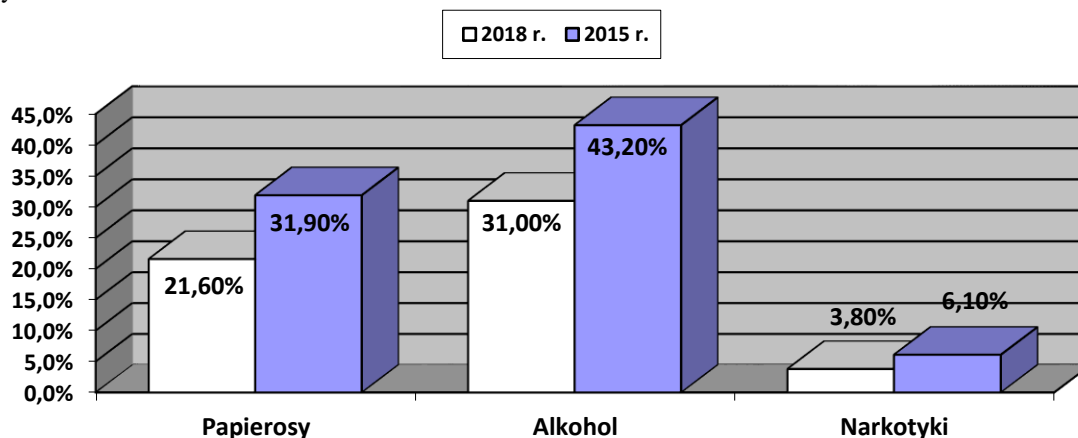
Ryc. 2. Średnia wartość oceny stopnia zagrożenia poszczególnych miejsc i okoliczności, w jakich mogą znajdować się osoby badane.

Trzecim obszarem badań była powszechność substancji uzależniających wśród dzieci i młodzieży.

W 2018 r. 31% osób badanych przyznało, że przynajmniej raz w życiu spożywało alkohol. W 2015 r. odsetek takich osób wynosił prawie połowę ogółu osób badanych tj. 43,2%. Wynik ten oznacza, że na przestrzeni minionych 3 lat spadła liczba młodych osób sięgających po napoje alkoholowe o 12,2%

Ryc. 3. Odsetek osób, które zadeklarowały, że przynajmniej raz w życiu sięgały po: papierosy, alkohol, narkotyki.

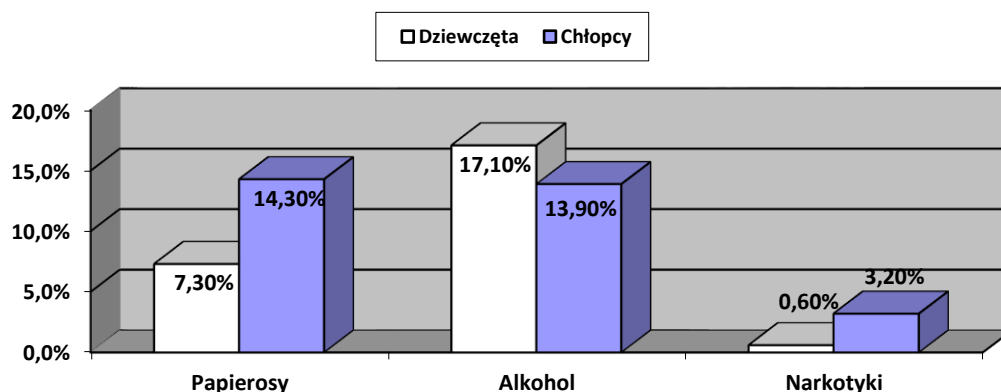

Czwarty obszar badań dotyczył środków uzależniających a płci badanych.

Po substancje uzależniające częściej sięgają chłopcy, wśród nich 31,4 % przyznało, że przynajmniej raz w życiu wypaliło papierosa, spożyło alkohol lub sięgnęło po narkotyk. Analogicznie wśród dziewcząt odsetek jest o 6,4 % niższy w porównaniu z chłopcami i wynosi 25%.

Jednak to dziewczęta w porównaniu z chłopcami częściej sięgały po wyroby alkoholowe. W 2015 r. dziewczęta w porównaniu z chłopcami sięgały częściej po papierosy i alkohol zaś w przypadku narkotyków dorównywały chłopcom.

Ryc. 4. Odsetek osób, które zadeklarowały, że przynajmniej raz w życiu sięgały po: papierosy, alkohol, narkotyki wśród dziewcząt i chłopców.

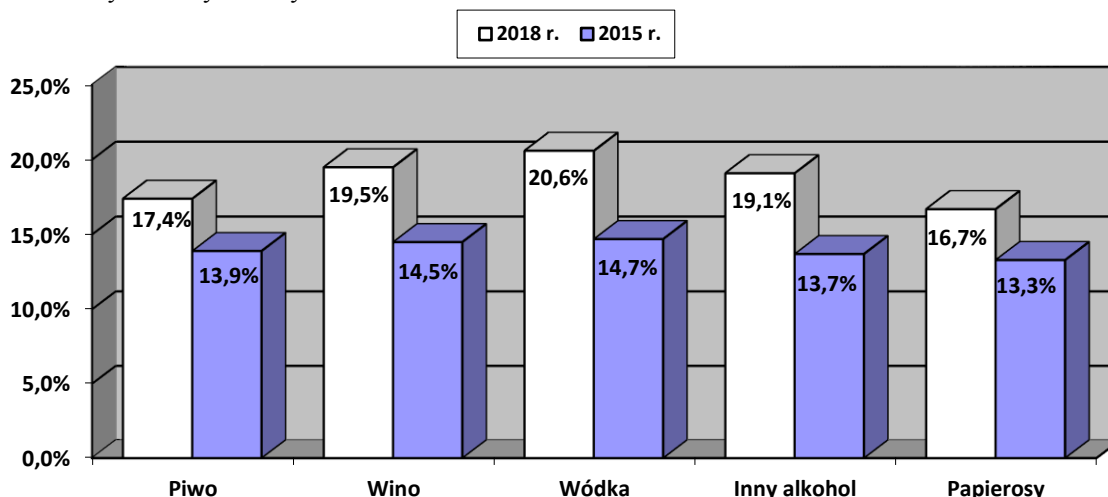
Kolejnym obszarem badań była ocena skali zjawiska sprzedaży alkoholu oraz wyrobów tytoniowych osobom nieletnim.

Zdecydowana większość osób badanych nie podejmowała próby zakupienia alkoholu oraz wyrobów tytoniowych.

Z odmową sprzedaży, osoby badane spotkały się najczęściej w odniesieniu do wódki oraz wina. Najczęściej sprzedawanymi produktami osobom nieletnim okazały się papierosy i piwo.

Na podstawie minionych 3 lat odnotowano znaczny spadek sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia. Sprzedaż piwa zmalała o 3,5 %, wina o 5 %, wódki 5,9% innych alkoholi o 5,4% zaś wyrobów tytoniowych o 3,4%.

Ryc. 5. Odsetek osób poniżej osiemnastego roku życia, które spotkały się z odmową sprzedaży piwa, wina, wódki oraz wyrobów tytoniowych w 2015 i 2018 roku.

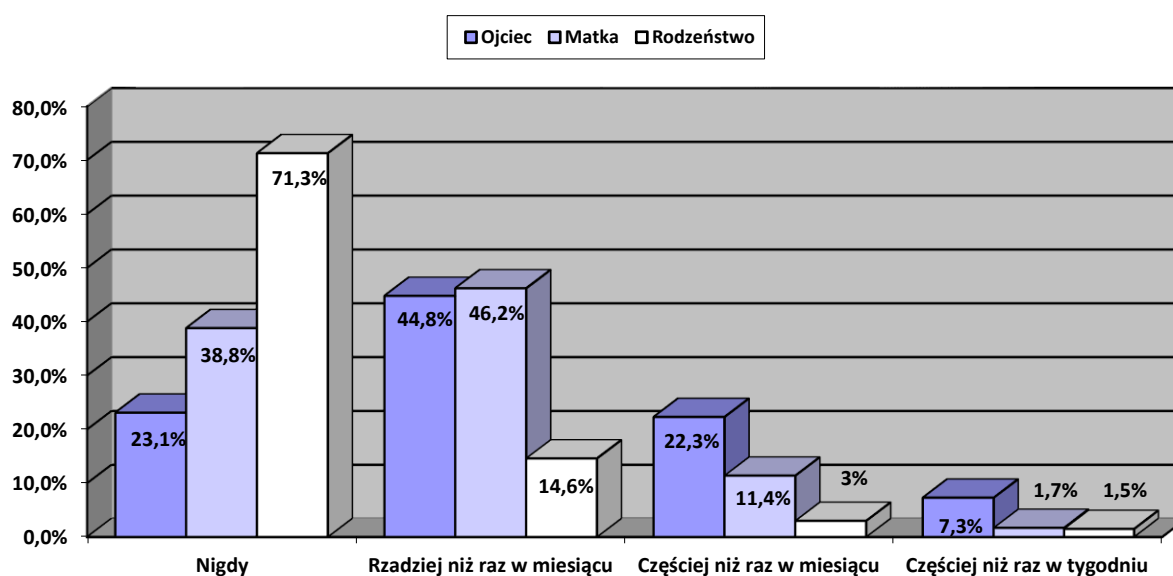

Alkohol w środowisku rodzinnym osób badanych to kolejny obszar badań.

Wśród ogółu badanej młodzieży zaledwie 23,1 % żyje w rodzinnych, w których ojciec nie spożywa alkoholu. Pozostałe 76,9% stanowią dzieci z rodzin, w których ojciec z różną częstotliwością spożywa napoje alkoholowe. Wśród ww. osób 7,3% wraza w rodzinach gdzie ojciec sięga po alkohol częściej niż raz w tygodniu.

Wśród ogółu badanych 38,8% wychowuje się w rodzinach, w których matka nie spożywa alkoholu. Pozostałe 61,2% to dzieci z rodzin, w których matka z różną częstotliwością sięga po napoje alkoholowe.

Ryc. 6. Spożycie alkoholu przez poszczególnych członków rodziny osób badanych. „Jak często członkowie Twojej rodziny spożywają alkohol?”

Ilość spożywanego alkoholu w środowisku rodzinnym nie pozostaje bez wpływu na stosunek młodych ludzi do substancji uzależniających. Im więcej alkoholu spożywa się w środowisku rodzinnym tym częściej młode osoby sięgają po papierosy, alkohol, narkotyki.

Ponadto spróbowanie jednej, określonej substancji psychoaktywnej zwiększa prawdopodobieństwo zażycia innych substancji uzależniających.

IV. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ.

W realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współuczestniczą:

1) Biuro ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień :

- tworzy projekt programu i koordynuje jego realizację,
- motywuje osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego,
- organizuje i nadzoruje pracę świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- organizuje dożywianie dzieci,
- organizuje wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży,
- udziela pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom doświadczającym przemocy,
- organizuje profesjonalną edukację dla nauczycieli, policjantów, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych,
- organizuje i nadzoruje realizację programów i akcji profilaktycznych w szkołach.

2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- konstruuje i opiniuje program, projekty uchwał oraz oferty wpływające w trakcie roku,
- podejmuje działania zmierzające do kierowania osób uzależnionych na leczenie pod nadzorem Sądu,
- sporządza Niebieską Kartę zgłaszającym się osobom doświadczającym przemocy,
- wydaje opinie, postanowienia określone przepisami prawa w sprawach udzielania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3) Komenda Powiatowa Policji.

- dokonuje kontroli funkcjonowania placówek sprzedaży napojów alkoholowych pod względem zasad przestrzegania prawa, w szczególności egzekwowania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych
- zabezpiecza ochronę osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- współuczestniczy w edukacji młodzieży szkolnej w zakresie profilaktyki uzależnień,
- przeprowadza wywiady w rodzinach z problemem alkoholowym na zlecenie Komisji.

4) Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Ciechanowie.

- orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,

- ustanawia nadzór kuratora sądowego nad leczeniem,
- 5) Biegli sądowi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu** – biegły psycholog, biegły psychiatra,
- na zlecenia MKRPA sporządzają opinie psychologiczno – psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia dla potrzeb sądu.
- 6) Ciechanowskie Parafie.**
- prowadzą profilaktyczną działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży skupionej przy Kościele,
  - współuczestniczą w promowaniu postaw trzeźwościowych i abstynencyjnych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Ciechanowa za pośrednictwem gazety parafialnej.
- 7) Instytucje Lecznictwa i Poradnictwa.**
- Poradnia Leczenia Uzależnień przy Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim,
  - Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji w Ciechanowie,
  - Grupy samopomocowe AA i AL- ANON,
  - Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla rodzin z problemem uzależnień przy parafii św. Piotra Apostoła.
- 8) 420 osobowa grupa przeszkolonych nauczycieli i pedagogów szkolnych** w zakresie profilaktyki uzależnień,
- 9) Placówka Wsparcia Dziennego** usytuowana w strukturach MOPS – realizuje zajęcia opiekuńczo – wychowawcze z elementami profilaktyki uzależnień oraz zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Cele Programu

1. Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Ciechanowa a w szczególności dzieci i młodzieży.
2. Redukcja szkód wynikających z nadużywania alkoholu oraz zwiększenie dostępności i jakości ofert pomocowych.

Adresaci Programu

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Ciechanowa, a w szczególności do dzieci i młodzieży, osób zawodowo zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, osób doświadczających przemocy i ich rodzin.

Sposoby realizacji Programu

Przy realizacji Programu zastosowane będą następujące strategie:

- 1) **Strategia informacyjna** – realizowana na każdym poziomie zagrożeń, której celem jest informowanie o skutkach zachowań ryzykownych i umożliwianie dokonania racjonalnego wyboru. Stosuje się tu założenie, że dostarczenie informacji o skutkach zachowań negatywnych powoduje zmianę zachowań ryzykownych poprzez zmianę postaw;
- 2) **Strategia edukacyjna** – kładzie nacisk na umiejętność dokonywania racjonalnych wyborów, zmierza do kształtowania osoby posiadającej własne zdanie, preferującej zdrowy styl życia, akceptujący swoją tożsamość i umiejącej pomagać innym;
- 3) **Strategia alternatyw** – realizowana jest przez szkołę i rodzinę. Środowiska te powinny zarówno rozwijać i kształtować zainteresowania, jak i proponować alternatywne, zdrowe sposoby spędzania czasu wolnego. W stosowaniu tej metody bardzo ważna jest modelująca rola dorosłych. Jej celem jest pomoc w zaspakajaniu potrzeby osiągnięcia sukcesu, satysfakcji, przynależności poprzez działalność pozytywną, będącą alternatywą dla zachowań ryzykownych;
- 4) **Strategia interwencyjna** – kładzie nacisk na wsparcie w sytuacjach trudnych oraz udzielanie specjalistycznej pomocy osobom jej potrzebującym oraz ich rodzinom.

Dotyczy ona grup podwyższonego ryzyka.

Źródła finansowania

Środki finansowe na realizację Programu ujęte są w budżecie miasta i pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania Programu

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Kontynuowane będą dyżury interwencyjno – wspierające przez psychologów, adwokata, specjalistę terapii uzależnień. Adresatami tego przedsięwzięcia są rodziny z problemem alkoholowym, osoby doświadczające przemocy w rodzinie, dzieci i młodzież oraz osoby stosującej przemoc.

Nadal utrzymana zostanie oferta punktu informacyjno – konsultacyjnego w Parafii św. Piotra Apostoła adresowana do rodzin z problemem alkoholowym, czynna w każdy poniedziałek i wtorek od 14⁰⁰ - 18⁰⁰.

Upowszechniane będą wśród mieszkańców miasta informacje o dostępnych formach pomocy dla rodzin borykających się z uzależnieniami i przemocą domową w formie ulotek, broszur, plakatów oraz za pośrednictwem mediów.

Czynny będzie również telefon zaufania od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰-19⁰⁰.

Prowadzona będzie praca psychoterapeutyczna z osobami pijącymi szkodliwie i nadużywającymi alkoholu, gdzie przyczyną takiego stanu rzeczy jest śmierć osoby bliskiej, problemy rodzinne i zawodowe.

W każdy poniedziałek o godz. 17⁰⁰ wspólnota rodzin z problemem alkoholowym oferować będzie swoją pomoc i wsparcie w siedzibie Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przy ul. Powstańców Wielkopolskich 1A. W każdą środę i piątek również w siedzibie Biura od godz. 17⁰⁰-19⁰⁰ grupy samopomocowe „AA” służyć będą pomocą i wsparciem osobom uzależnionym od alkoholu.

52 osobowa grupa dzieci z rodzin z problemem alkoholowym zostanie objęta programem opiekuńczo-wychowawczym i socjoterapeutycznym w Placówce Wsparcia Dziennego.

Dzieci uczestniczyć będą w programach rozwijających umiejętności społeczne, będą się uczyć poprawnych relacji, rozwijać swoje zainteresowania.

Placówka współpracować będzie z rodzicami dzieci i ze szkołami.

Ponadto dzieci objęte zostaną dożywianiem i pomocą w odrabianiu lekcji.

Dzieci będą miały nieograniczony dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności

dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- Zorganizowane zostaną Warsztaty Rozwiązywania Konfliktów i Warsztaty Umiejętności Wychowawczych dla 40 – osobowej grupy wychowawców klas ciechanowskich szkół podstawowych.

Uczestnicy warsztatów wskazani zostaną przez dyrektorów szkół.

- Prowadzona będzie działalność edukacyjna nauczycieli ukierunkowana na uzyskanie kompetencji uprawniających do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych w swoim środowisku pracy.
- Organizowane będą działania profilaktyczno – edukacyjne we współpracy z rodzicami. Celem tych działań będzie nawiązanie współpracy ze szkołą w zakresie podejmowania skutecznych oddziaływań wychowawczych przygotowujących dzieci do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji.
- Pracownia szkoleniowa „Krokus” przeprowadzi warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla 10 grup klasowych.

Celem warsztatów jest przekazanie uczniom rzetelnej wiedzy z zakresu negatywnych następstw zażywania środków psychoaktywnych, kształtowanie postaw asertywnych, obalanie istniejących wśród młodzieży mitów o alkoholu i narkotykach.

- Instytut Profilaktyki Zintegrowanej zrealizuje rekomendowany przez PARPA Program „Archipelag skarbów” dla 200 uczniów oraz ich rodziców i nauczycieli.

Program ten łączy w sobie trzy najważniejsze cechy dobrej profilaktyki:

- a) wspiera rodziców i wychowawców w przekazywaniu młodzieży świata wartości,
- b) jest atrakcyjny dla młodzieży,
- c) należy do nielicznej grupy programów skutecznych, co zostało udowodnione w badaniach.

- W Szkole Podstawowej Nr 7 utworzony zostanie Miejski Punkt Konsultacyjny dla rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Działalność konsultacyjna dotyczyć będzie problemów wychowawczych;

- a) trudności dzieci i młodzieży w kontaktach społecznych,
- b) problemy dot. eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi, próby samobójcze,
- c) zachowania opozycyjno-buntownicze, wagary,
- d) problemy szkolne,

- e) zaburzenia funkcjonowania rodzin związane z uzależnieniem.
- Zorganizowana zostanie IV edycja specjalistycznego szkolenia nt. pracy z dziećmi z Alkoholowym Zespołem Płodowym (FAS). Szkolenie adresowane jest do nauczycieli, lekarzy, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych i położnych prowadzących „Szkoly Rodzenia”.
  - We współpracy z Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską podejmowane będą działania zmierzające do przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach poprzez zadania o charakterze edukacyjnym adresowane do uczniów i kampanie społeczne z zakresu zwiększania bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
  - Wdrażane będą programy profilaktyczne i psychoedukacyjne adresowane do dzieci ze świetlic szkolnych oraz grup młodzieżowych wyjeżdżających na obozy sportowe w okresie wakacyjnym.
  - W 2019 r. kontynuowany będzie Program pod nazwą „Tajemniczy klient”, którego celem będzie diagnoza rzeczywistych rozmiarów zjawiska sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
  - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w trakcie całego roku będzie opiniowała inne interesujące inicjatywy profilaktyczne.

V. ZADANIA PROGRAMU

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

W 2019 r. zakupione zostaną usługi terapeutyczne i psychologiczne w każdą sobotę, adresowane do osób uzależnionych i ich rodzin oraz młodzieży zagrożonej problemem uzależnienia, eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi.

Oferta przeznaczona jest dla mieszkańców Ciechanowa w godz. 9⁰⁰ - 14⁰⁰. Realizatorem tej oferty jest Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT usytuowane przy ul. Zamkowej 24.

W II kwartale powstanie również grupa wsparcia dla kobiet współuzależnionych i doświadczających przemocy.

W 2019 r. realizowany będzie program rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonej psychoterapii uzależnienia.

Pokryte zostaną koszty superwizji klinicznej dla pracowników Poradni Leczenia Uzależnień przy Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie, pracowników Centrum Psychoterapii i

Psychoedukacji TOT w Ciechanowie oraz zespołu terapeutycznego Oddziału Leczenia Uzależnień w Przasnyszu.

Superwizowanie pracy terapeutów jest najlepszą formą doskonalenia zawodowego oraz przeciwdziałania niewłaściwym praktykom klinicznym i naruszeniom zasad etyki zawodowej terapeutów. W trosce o podnoszenie standardów usług terapeutycznych kontynuowana jest taka forma szkolenia zespołów terapeutycznych współpracujących z miastem.

Realizacja procedury zobowiązania do leczenia pod nadzorem sądu osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

1. Przyjęcie zgłoszenia w przypadku występowania nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ww. ustawy.
  - Wezwanie na rozmowę osoby, co, do której wpłynęło zgłoszenie o wystąpieniu, przesłanek z art. 24 ustawy i motywowanie jej do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego.
  - Skierowanie ww. osoby na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego (art. 25).
  - Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego psychologa i psychiatrę.
  - Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3).

Pozalekcyjne zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i profilaktyczne w świetlicach szkolnych

- zatrudnienie realizatorów zajęć, którzy po za opieką nad dziećmi będą zajmowali się profilaktyką uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy i agresji rówieśniczej.

Współpraca z Kościołem w zakresie promowania postaw trzeźwościowych u osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży skupionej w oazach, scholach parafialnych i innych grupach.

- W ramach tej współpracy wspierane będą obozy z programem psychoprofilaktycznym dla dzieci i młodzieży, wyjazdowe warsztaty profilaktyczne promujące abstynencję uczące radzenia sobie z osobistymi trudnościami.

Wspierać będziemy również wyjazdowe formy tematycznych rekolekcji poświęconych współczesnym zagrożeniom takim jak dopalacze, narkotyki, alkohol, hazard, internet itp.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 350 zł. brutto dla przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Komisji i 300 zł brutto dla każdego członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, płatne z dołu w terminie 14 dni od daty posiedzenia Komisji.
2. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w punkcie 1 jest udokumentowana (listą obecności) obecność na posiedzeniu Komisji.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem, jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

Ewaluacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez monitorowanie:

- liczby dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych i psychoedukacyjnych,
- liczby osób uzależnionych i członków ich rodzin korzystających z pomocy Biura,
- liczby osób doświadczających przemocy,
- liczby dzieci biorących udział w zajęciach opiekuńczo - wychowawczych,
- liczby osób zmotywowanych do podjęcia terapii,
- liczby szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych, w których zrealizowano programy profilaktyczne.

Zasady finansowania realizowanych zadań:

1. Każda oferta powinna być zgodna z art. 4¹ ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. W ofercie określony musi być cel przedsięwzięcia, sposób realizacji, spodziewane efekty, kosztorys oraz dokumenty potwierdzające kwalifikacje realizatorów (w przypadku psychoedukacji i zajęć profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą)
3. Wysokość stawek za dyżury interwencyjno – wspierające, zajęcia opiekuńczo - wychowawcze i realizowane projekty profilaktyczne zatwierdza Prezydent Miasta lub upoważniony pracownik Urzędu Miasta Ciechanów.

Źródłem finansowania zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki zaplanowane w budżecie Miasta na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok wynoszą **940 000 zł**.

Środki finansowe zabezpieczono w dziale **851 Ochrona Zdrowia** budżetu miasta Ciechanów.

Opracowała:
Elżbieta Muzińska

Sekretarz Miasta
/-/ Adrianna Saganek

Załącznik Nr 1 do Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok

HARMONOGRAM FINANSOWY

Lp.	Nazwa zadania	Miejsce realizacji	Termin realizacji	Koszt realizacji
Art. 4¹ust. 1 pkt 1 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin				
1.	W punkcie tym przewidziany jest zakup dodatkowych usług terapeutycznych dla mieszkańców miasta w soboty. Usługi adresowane są głównie do osób uzależnionych, którzy pracują i mają ograniczone możliwości dostępu do profesjonalnej pomocy. Ponadto również w soboty dostępna będzie oferta pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży. W punkcie tym przewidujemy też dofinansowanie superwizji klinicznej dla pracowników lecznictwa odwykowego w CTiP TOT Ciechanów, Poradni Leczenia Uzależnień przy Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie i Oddziale Leczenia Uzależnień w Przasnyszu.	Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT w Ciechanowie ul. Zamkowa 24 Poradni Leczenia Uzależnień przy Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie Oddział Leczenia Uzależnień w Przasnyszu	Cały rok	23 000,00 zł
Art. 4¹ust. 1 pkt 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie				
2.	W punkcie tym przewidujemy: <ul style="list-style-type: none"> – usługi psychologiczne dla osób dorosłych, uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych, osób doświadczających przemocy, – usługi psychologiczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i problemami przemocy w rodzinie, konsultacje indywidualne z dziećmi i rodzicami, – specjalistyczna pomoc rodzicom, których dzieci sięgają po alkohol lub inne środki psychoaktywne, konsultacje z dziećmi i młodzieżą. 	Biuro ds. RPU	Cały rok	81 300,00 zł

	<ul style="list-style-type: none"> – punkt informacyjno – konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym przy Parafii św. Piotra Apostoła. – Specjalistyczna pomoc prawna dla rodzin z problemem alkoholowym. 			
Art. 4¹ust. 1 pkt 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych				
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży, nauczycieli, rodziców i dorosłych mieszkańców Ciechanowa W punkcie tym finansowane będą: <ul style="list-style-type: none"> – rekomendowane programy profilaktyki uzależnień adresowane do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej. Celem tej profilaktyki jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów danej populacji oraz wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Realizowane będą również profesjonalne programy z zakresu profilaktyki selektywnej ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka oraz profilaktyki wskazującej ukierunkowanej na grupy wysokiego ryzyka. Wspierane będą również ciekawe inicjatywy profilaktyczne podejmowane przez szkoły i inne placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze. – czwarty etap szkolenia nt. FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy). – cykl szkoleń naprawczych adresowanych do właścicieli punktów sprzedaży alkoholu, w których dwukrotnie sprzedano alkohol osobie wyglądającej na nieletnią bez sprawdzania dowodu osobistego. 	Szkoly gimnazjalne, Szkoly podstawowe, MOSIR, Biuro ds. RPU	Cały rok	37 450,00 zł

	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia edukacyjne, psychoedukacyjne dotyczące przemocy i agresji rówieśniczej, budowaniu i wzmocnieniu umiejętności życiowych wśród dzieci i młodzieży oraz zajęć edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli. – druk ulotek, broszur, opracowań dotyczących problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy i dostępnych form pomocy. – zakup materiałów pomocniczych do realizacji zajęć (arkusze papieru, papier kolorowy, flamastry, kredki itp.) oraz art. spożywcze (napoje, kawa, herbata, ciastka) wykorzystane w trakcie szkoleń. – cykl działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach oraz kampanie z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. 			
4.	Pozalekcyjne zajęcia opiekuńczo – wychowawcze i profilaktyczne w świetlicach szkolnych			60 000,00 zł
5.	<p>Sportowe zajęcia pozalekcyjne z elementami profilaktyki</p> <p>Celem tych zajęć będzie wzmocnienie u dzieci i młodzieży czynników chroniących poprzez ukazywanie autorytetów promujących wzorce trzeźwości (trenera, znanych sportowców) oraz rozwijanie zainteresowań z wyraźnym określeniem norm zachowania w różnych sytuacjach. Zajęcia poprzedzone zostaną specjalistycznym szkoleniem trenerów.</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjazdowe obozy sportowe z programem psychoprofilaktycznym dla dzieci i młodzieży, których celem będzie m.in. utrwalanie ważnych norm i wartości (np. prawdziwy sportowiec nie pije, nie pali nie używa środków psychoaktywnych). 	Parafia św. Tekli Parafia św. Piotra Szkoły	Cały rok	20 000,00 zł
6.	Współpraca z Kościołem w zakresie promowania postaw trzeźwościowych u osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży skupionej w ruchach parafialnych	Ciechanowski parafie	Cały rok	20 000,00 zł

	W punkcie tym finansowane będą wyjazdy grup oazowych, ministrantów na warsztaty i rekolekcje poświęcone profilaktyce uzależnień, dofinansowanie wycieczki letniej i zimowej z programem psychoprofilaktycznym.			
7.	Prenumerata fachowych czasopism „Świat problemów”, „Remedium”, „Trzeźwymi bądźcie”	Biuro P i RPU	I kwartał	1 000,00 zł
8.	Koszty sporządzania opinii psychologiczno – psychiatrycznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych sądowych	Biuro P i RPU	Cały rok	20 000,00 zł
9.	Wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Koszty związane z finansowaniem zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (Kierownika Biura, 3 inspektorów, 2 psychologów).	Biuro P i RPU	Cały rok	440 000,00 zł
10.	Wynagrodzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – za udział w posiedzeniu Komisji.	Biuro P i RPU	Cały rok	45 600,00 zł
11.	Szkolenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Biuro P i RPU	II kwartał	3 500,00 zł
12.	Szkolenia, superwizje pracowników Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień podnoszące kwalifikacje	Biuro P i RPU	Cały rok	3 000,00 zł
13.	Utrzymanie budynków przy ul. Powstańców Wielkopolskich 1A W ramach zaplanowanej kwoty finansowane będą usługi: PEC, PUK, ZWiK, energia elektryczna, rozmowy telefoniczne, środki czystości, naprawy i wymiana wyposażenia Biura, monitoring, konserwacja systemów alarmowych, zakup rzutnika i ekranu projekcyjnego.	Biuro P i RPU	Cały rok	30 000,00 zł
14.	Inne oferty, inicjatywy wpływające w ciągu roku po uzyskaniu pozytywnej opinii Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych			5 150,00 zł

15.	Finansowanie zadań wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zleconych do realizacji Placówce Wsparcia Dziennego usytuowanej w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie. - zatrudnienie wychowawców, - dożywianie dzieci, - zajęcia socjoterapeutyczne, - inne (materiały pomocnicze do realizacji zajęć, środki czystości, media itp.).			150 000,00 zł
OGÓLEM:				940 000,00 zł

Sekretarz Miasta
/-/ Adrianna Saganek